

БОРСАТА МОЖЕ ДА ДОНЕСЕ МИЛИОНИ НА НОВОТО ПРАВИТЕЛСТВО

05.08.2009г.

Бистра Илкова
Изпълнителен директор на БФБ-София

DARIKFINANCE.BG

ИНТЕРВЮИРАЩ: ГЕРГАНА МИХАЙЛОВА

- Имаште възможност да се запознаете с встъпителните думи на новите финансисти и икономисти в държавата. Те откриха своите управленски приоритети и изказаха вижданията си за капиталовия пазар, но не стана много ясно каква роля му отреждат в програмите си отсега. Какво бихте ги посъветвала и на какво бихте им обърнала внимание като човек с опит, прехвърлил мандатите на няколко правителства?

Има една христоматийна истина и тя е, че фондовата борса е мястото, на което се срещат интересите на продаващите и купуващите капитал. Всяко едно от предишните правителства полагаше усилия да подпомага развитието на пазара в рамките на етапа на развитие, в който се намираше България. За съжаление обаче нито едно от тях не успя да използва пълния потенциал на капиталовия пазар. Аз разбирам, че ние не можем да надскочим себе си – ние сме малка страна, малка икономика, но имаше много възможности и още ги има, особено след като станяхме членка на европейската общност и след 1 ноември 2007 година въведохме всички необходими директиви, за да сме изцяло адекватни с европейското законодателство по отношение на капиталовия пазар.

- Пред DarikFinance.bg новият заместник-министър на финансите Владислав Горанов изрази мнение, че мениджмънтът на борсата трябва да се подмени като качество. Нужен ли е нов подход в управлението на оператора, нови правила, нови хора?

За щастие част от хората, които сега са в управлението, имат практически опит в областта на капиталовите пазари. Например силно впечатление ми направи изказването на министъра на финансите господин Симеон Дянков по отношение на намеренията за емитиране на евро

облигации, тъй като освен всичко друго, това е категоричен знак към чуждите инвеститори, че България има силите и амбицията да върви напред и е добро място за правене на пари.

Аз все още не съм имала възможността лично да разговарям с господин Дянков, но той каза нещо много вярно – че има проблем с допускане до търговия и в качеството на листнатите компании, очевидно на част от тях.

На въпроса ви, сигурна съм, че господин Горанов визираше критериите за борсово присъствие на Неофициален пазар на акции, тъй като в Директива 2001/34/ЕС за критериите за допускане до борсова търговия на Официален пазар във всички страни – членки отдавна е въведена Наредба 40 на КФН.

Във връзка с промяна на критериите за борсова търговия на дружествата от Неофициален пазар българската борса предприе решителни стъпки още в края на 2008 година и извърши съответните промени в правилника си, които бяха одобрени от КФН още през месец февруари тази година, но ще влязат в сила от 01.10.2009 година след което компаниите, които не отговарят на минималните критерии за търговия, ще имат достатъчно време да преосмислят политиката си за борсово присъствие. По този начин нашият пазар ще се освободи от компании, които нямат качествата на публични и като цяло борсата ще стане по-привлекателна за чуждите инвеститори.

На борсата няма място за компании, които от години са в ликвидация или в несъстоятелност, компании, с които не са сключвани сделки от 1997-ма година насам, когато са били качени за търговия, компании с 0% free float, компании, които не оповестяват информация и така нататък.

Не мисля, че по някакъв начин ще бъдат ощетени интересите на миноритарните акционери в такива дружества. Компаниите продължават да са публични и всеки акционер би могъл да приеме търгово предложение от мажоритарния собственик, ако такова бъде отправено, разбира се, или да продаде акциите си, респективно да купи такива на извънборсов пазар /ОТС пазара/. По закон всяка борса трябва да определи минимални изисквания, на които трябва да отговарят компаниите, които желаят да се търгуват на нея.

Нашата борса трябва да има визията, която ѝ се полага. От друга страна Комисията за финансов надзор също има доста силни инструменти по отношение на публичните компании, с които да ги накара да се държат като такива и аз искрено се надявам, че това ще се случи.

- Може ли да посочите как БФБ може да се впише в приоритетите на правителството при конкретните проекти, например тези за изграждане на инфраструктура?

Виждаме амбицията на новия министър на регионалното развитие и благоустройството господин Росен Плевналиев, който каза: „Аз или ще направя тези магистрали, или си отивам!“. Искрено му пожелавам успех, разбира се. Вече стана ясно, че осигуряването на финансиране за инфраструктура от страна на държавата няма как да се реализира. Няма как да се извади нужното количество пари от бюджета, при което като на възможност за осъществяване на проектите се гледа основно към Оперативната програма „Транспорт“ на ЕС.

И тук се появява неизползваният потенциал на борсата, който може да предложи опции за съфинансиране на тези проекти, ако такова се изисква, разбира се. Той може да проработи първо по линия на облигациите, които ще емитира Банката за развитие, а също и по отношение на емитирането на онези целеви облигации, които да бъдат поети от пенсионните фондове в качеството им на най-големите български институционални инвеститори.

В момента те просто са много предпазливи в участието си на нашия пазар, особено пазара на акции, и това е съвсем обяснимо заради състоянието на пазарите като цяло. Още нещо – час по-скоро тези емисии облигации трябва да станат публични. Идеята за първоначалното частно пласиране е добра, тъй като се съкращават редица процеси. Тези инструменти трябва да се появят на борсата като инструменти за вторична търговия, което неминуемо ще даде тласък в позитивна посока за целия пазар. Според мен няма никакви пречки това да се направи до края на годината.

И още нещо много важно – цялата инвестиционна общност се обедини в необходимостта за промени в Закона за така наречения Сребърен фонд, така че да му се даде възможност за инвестиции и на българския капиталов пазар.

- Новото правителство обяви война на сивия сектор. Може ли борсата да бъде партньор в изсветляване на икономиката?

Прозрачността води до намаляване на корупцията, а една компания, за да е прозрачна, трябва да е публична. Банките по цял свят кредитират по-лесно публичните компании, авторитетът на публичните компании винаги е по-висок. Достатъчно ще бъде на този етап да се изразява изрична подкрепа от страна на държавата към тези компании, които развиват бизнеса си на светло, а така също и да бъдат поощрявани компаниите, които имат намерения да станат такива.

А колкото до възможностите на борсата в борбата за изсветляване на икономиката - те се видяха във времето на бума през 2007 година, когато голяма част от бизнеса видя ползите от това да си на борсата и мнозина поеха по този път.

Мисля, ще се съгласите, че в последните години борсата бе призната от бизнеса и се утвърди като естествен двигател на всички процеси, които протичат на капиталовия пазар, правейки всичко в рамките на нейните законови правомощия за осигуряване на стабилността в небанковия финансов сектор, който всъщност е „вторият слон” на финансовата система.

- Винаги сте лансирала тезата, че има държавни монополи, които трябва да се приватизират през борсата. Последните новини около продажбата на останалото от Булгартабак показват, че и новите управляващи нямат волята да приватизират през БФБ. С какво ще ги убедите, че усилието си струва?

За съжаление, едно от нещата, за които сме упрекувани от Брюксел, е така да се каже затихването на процедурите за приватизация през борсата, което не е добър знак. Приватизация през борсата означава прозрачност, бързина, най-добра цена.

Разбира се, има монополи, в които трябва да се действа по предварителна стратегия, която би могла да включва и комбинирани методи за приватизация.

Ако сега се счита, че Булгартабак в останалите 89% трябва да се приватизира чрез открит търг, това автоматично изключва приватизация на част от компанията през борсата. Но в стратегията за приватизацията би могло да се помисли за приватизация на част от тези проценти през БФБ. Мажоритарният пакет може да се продаде на открит търг, който гарантира ангажираност на стратегическия инвеститор, но е напълно възможно други 5% или 10% да се приватизират през борсата. Нищо не пречи на такава схема, която ще активизира пазара и може да помогне в решаването на проблема с компенсаторките. И не само за Булгартабак трябва да говорим – има огромен потенциал в тази посока.

- Колко милиона лева ползи може да донесе БФБ на новото правителство?

Така, както е зададен въпросът ви, отговорът ми е: Много милиони ползи може да донесе, стига да се използва пълния ѝ потенциал. Не е малко това, което е направено до момента, но може още. Този потенциал трябва да се изведе в една друга орбита, така, както е на развитите капиталови пазари.

